

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ HALK SAĞLIĞI ANABİLİM DALI TOPLUM İÇİN BİLGİLENDİRME DİZİSİ-106

24-30 NİSAN AŞI HAFTASI

Aşı, bulaşıcı hastalıklardan ve kötü sonuçlarından korunmak amacıyla uygulanmaktadır. Hastalık yapıcı özellikleri kaybettirilmiş mikropların; öldürülmüş veya zayıflatılmış olarak tamamını ya da salgıladığı zararlı bileşenlerinin bir kısmını içeren biyolojik çözeltilerdir. Böylece bağışıklık sistemi aşısı olunan mikropları ve bunların salgıladıkları zararlı maddeleri önceden tanımış olur. Söz konusu etkene özgü bir savunma geliştirilir ve bu mikroplarla sonraki karşılaşmalarda etkili bir şekilde mücadele edilmesi sağlanır. Aşıyla birlikte kişi o hastalığa karşı artık bağışıklık kazanmış ve hastalığın kötü sonuçlarından korunmuş olur.^{1,2}

Aşılarla bağışıklık kazandırma, dünyada yaygın olarak bilinen ve uygulanan, çok etkili ve ucuz bir sağlık müdahalesidir. Aşılar vasıtasıyla her yıl yaklaşık 3 milyon insan ölümden; milyonlarca bebek, çocuk ve erişkin de ishal, zatürre, grip, menenjit, difteri, boğmaca, kızamık gibi birçok hastalık ve bunlara bağlı sakatlıklardan korunmaktadır.^{3,4} Ayrıca aşılar mikrobik hastalıkların yol açabileceği bazı tür karaciğer ve rahim ağzı gibi kanserlerine karşı da koruma sağlamaktadır. Beklenen korunmanın sağlanabilmesi için, aşıların uygun sayıda ve uygun aralıklarla yapılması gerekmektedir. Uygulanan aşılar kişilere özel olan aşı kartına kaydedilmeli, bu aşı kartı ise mutlaka saklanmalıdır.

Ülkemizde 1981 yılından bu yana uygulanmakta olan Genişletilmiş Bağışıklama Programı'nın temel amaçları arasında aşağıdaki maddeler yer almaktadır.^{5,6}

1. Boğmaca, difteri, tetanoz, kızamık, kızamıkçık, kabakulak, verem, çocuk felci, Hepatit B, Hepatit A, suçiçeği, Hemofilus İnfluenza tip b'ye bağlı hastalıklar (menenjit gibi) ile pnömokoklara bağlı hastalıkların zatürre gibi sıklıklarını ve istenmeyen sonuçlarını azaltmak,
2. Bu hastalıkları kontrol altına almak veya tamamen ortadan kaldırmak için bebek, çocuk ve hassas yaş gruplarına ulaşarak bağışıklanmalarını sağlamak,
3. Doğan her bebeğin aşı takvimine uygun olarak aşılanıp ilgili hastalıklara karşı bağışıklanmasının sağlanması,
4. Aşısız veya eksik aşıli bebek ve çocukların tespit edildiği anda aşılanmasının sağlanması

Aşı Haftası ilk olarak 2005 yılında, Dünya Sağlık Örgütü Avrupa Bölgesi'nin girişimleriyle düzenlenmiştir. 2013'ten bu yana Aşı Haftası kapsamındaki etkinliklere Türkiye de katılmaktadır. Bu hafta toplumun aşılama ile önlenabilir hastalıklar konusundaki farkındalığının artırılması, eksik aşıli çocukların aşılarının tamamlanması ve yapılan güncellemelerle programa yeni eklenen aşılarla toplumun dikkatinin çekilmesi için güzel bir fırsattır.⁷

Dünya Sağlık Örgütü tarafından Aşı Haftası için bu yıl belirlenen tema **"Bağışıklamada Açığı Kapat!"** sloganıyla sunulmuştur. Bu çerçevede; difteri-tetanoz-boğmaca aşılama yüzdesini artırılması, kızamık

¹ [İnternet] <http://www.who.int/topics/vaccines/en/> Erişim Tarihi: 20.05.2016.

² [İnternet] <http://www.cdc.gov/vaccines/vac-gen/imz-basics.htm> Erişim Tarihi: 20.05.2016.

³ [İnternet] <http://www.who.int/topics/immunization/en/> Erişim Tarihi: 20.05.2016.

⁴ [İnternet] <http://www.who.int/mediacentre/factsheets/fs378/en/> Erişim Tarihi: 20.05.2016.

⁵ T.C. Sağlık Bakanlığı Halk Sağlığı Kurumu. Birinci Basamak Sağlık Hizmetleri Veri Rehberi. Ankara.

⁶ [İnternet] http://www.istanbulsağlik.gov.tr/w/onemli_gun/saglik_onem.asp Erişim Tarihi: 20.05.2016.

⁷ [İnternet] <http://www.euro.who.int/en/health-topics/disease-prevention/vaccines-and-immunization/european-immunization-week/european-immunization-week-20052015/european-immunization-week-2005> Erişim Tarihi: 20.05.2016.

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ HALK SAĞLIĞI ANABİLİM DALI
TOPLUM İÇİN BİLGİLENDİRME DİZİSİ-106

nedenli ölümleri azaltılması, kızamıkçığın, çocuk felcinin, anne ve yenidoğan tetanozunun ortadan kaldırılması ve yeni ya da az kullanılan aşılardan yaygınlaştırılmasına yönelik altı hedef konulmuştur.⁸

Sağlıklı bir yaşam sürdürmek için hepimiz gerekli olan aşılardan yaptırmalıyız. Böylece hem biz hem de toplumun daha sağlıklı olmasına katkıda bulunabiliriz.

DÜNYA AŞI HAFTASI 2016

BAĞIŞIKLAMADA
AÇIĞI
KAPAT

YAŞAM BOYUNCA AŞILAMA

⁸ [Internet] <http://www.who.int/campaigns/immunization-week/2016/campaign-materials/en/> Erişim Tarihi: 20.05.2016.